

Postbus 47 | 6700 AA Wageningen

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)
Directie Agro en Natuurkennis (ANK)
t.a.v. de Directeur de heer ir. M.A.A.M. Berkelmans
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Geachte heer Berkelmans,

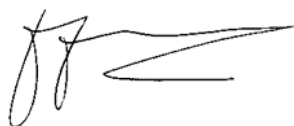
Op uw verzoek heeft de Commissie Deskundigen Meststoffenwet (CDM) een advies opgesteld over de 'Nitraatverliezen op grasland en maisland bij gebruik van kunstmest en runderdrijfmest' (Bijlage 1). Aanleiding voor de adviesaanvraag is het recentelijk verschenen rapport van H. de Boer, "Nitrate leaching from liquid cattle manure compared to synthetic fertilizer applied to grassland or silage maize in the Netherlands". In dit rapport wordt gesteld dat vervanging van rundveedrijfmest door de nitraathoudende kunstmest kalkammonsalpeter (KAS) tot meer nitraatuitspoeling leidt op melkveehouderijbedrijven, vooral bij gemaaid grasland.

De conclusies van De Boer (2017) zijn gebaseerd op literatuurstudie en een kwalitatieve beschouwing van de mogelijke effecten van nitraat en ammonium in de kunstmest KAS en van ammonium en organisch gebonden stikstof in rundveedrijfmest op het risico van nitraatuitspoeling tijdens en na het groeiseizoen. Naar het oordeel van de CDM geeft het rapport van De Boer onvoldoende bewijs voor de stelling dat korte-termijn nitraatuitspoeling (tijdens het groeiseizoen) op gemaaid grasland hoger is bij gebruik van KAS dan bij gebruik van rundveedrijfmest. Er is ook onvoldoende bewijs geleverd voor de stelling dat vervanging van stikstof uit dierlijke mest door een equivalente hoeveelheid werkzame stikstof uit KAS tot een toename van het risico van nitraatuitspoeling leidt. De CDM onderschrijft de conclusie van De Boer (2017) dat vervanging van KAS door runderdrijfmest bij snijmaïs tot een hoger risico op nitraatuitspoeling leidt dan bemesting met enkel KAS, vooral vanwege de relatief korte stikstofopnameperiode van snijmaïs.

Naar het oordeel van de CDM kunnen aan de stellingen/conclusies in het rapport van De Boer (2017) geen implicaties voor de stikstofgebruiksnormen worden verbonden.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Prof. dr. Oene Oenema

cc. drs. R.P. van Brouwershaven, Directeur Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit (PAV)
ing. J. Van Vliet, ministerie van EZ, directie PAV
dr.ir. G.L. Velthof (secretaris CDM)

WOT Natuur & Milieu

DATUM
11 december 2017

ONDERWERP
CDM-advies 'Nitraatverliezen op grasland en maisland bij gebruik van kunstmest en runderdrijfmest'

ONS KENMERK
1732345/WOTNM/JE

POSTADRES
Postbus 47
6700 AA Wageningen

BEZOEKADRES
Wageningen Campus
Gebouw 101 / Bodenummer 554
Droevendaalsesteeg 3
6708 PB Wageningen

INTERNET
www.wur.nl/wotnatuurenmilieu

KVK NUMMER
09098104

CONTACTPERSOON
J.W. Eimers

TELEFOON
0317-485471

E-MAIL
jolanda.eimers@wur.nl